तमद्भुतमचिन्त्यञ्च दृष्ट्वा मुनिगणस्तदा । विस्मितो हृष्टरोमा च बभूवास्राविलेक्षणः ।
ततो नारायणो दृष्ट्वा तानृषीन् विस्मयान्वितान् । प्रस्तुतं मधुरं स्निग्धं पप्रच्छ वदताम्बरः । ९१०
किमर्थमृषिपूगस्य त्यक्तसङ्गस्य नित्यशः । निर्म्ममस्यागमवतो विस्मयः समुपागतः ।
एतन्मे संशयं सर्व्वे याथातथ्यमनिन्दिताः । ऋषयो वक्तुमर्हन्ति निश्चितार्थं तपोधनाः ।
॥ ऋषय ऊचुः ॥ भवान् विसृजते लोकान् भवान् संहरते पुनः । भवान् शीतं भवानुष्णं भवानेव च वर्षति ।
पृथिव्यां यानि भूतानि स्थावराणि चराणि च । तेषां पिता त्वं माता च प्रभुः प्रभव एव च ।
एवंनो विस्मयकरं संशयं मधुसूदन । त्वमेवार्हसि कल्याण वक्तुं वह्नेर्व्विनिर्गमं । ९१५
ततो विगतसन्त्रासा वयमप्यरिकर्षण । यच्छ्रुतं यच्च दृष्टं नस्तत् प्रवक्ष्यामहे हरे ।
॥ वासुदेव उवाच॥ एतद्वै वैष्णवं तेजो मम वक्त्राद्विनिःसृतं । कृष्णवर्त्मा युगान्ताभो येनायं मथितो गिरिः ।
ऋषयश्चार्त्तिमापन्ना जितक्रोधा जितेन्द्रियाः । भवन्तो व्यथिताश्चासन् देवकल्पास्तपोधनाः ।
व्रतचर्य्यापरीतस्य तपस्विव्रतसेवया । मम वह्निः समुद्भूतो न वै व्यथितुमर्हथ ।
व्रतं चर्त्तुमिहायातस्त्वहं गिरिमिमं शुभं । पुत्रश्चात्मसमं वीर्य्यं तपसा लब्धुमागतः । ९२०
ततो ममात्मा यो देहे सोऽग्निर्भूत्वा विनिःसृतः । गतश्च वरदं द्रष्टुं सर्व्वलोकपितामहं ।
तेन चात्माऽनुशिष्टो मे पुत्रत्वे मुनिसत्तमाः । तेजसोऽर्द्धेन पुत्रस्ते भवितेति वृषध्वजः ।
सोऽयं वह्निरुपागम्य पादमूले ममान्तिकं । शिष्यवत् परिचर्य्यार्थं शान्तः प्रकृतिमागतः ।
एतदेव रहस्यं वः पद्मनाभस्य धीमतः । मया प्रोक्तं समासेन न भीः कार्य्या तपोधनाः ।
सर्व्वत्र गतिरव्यग्रा भवतां दीर्घदर्शिनां । तपस्विव्रतसंदीप्ता ज्ञानविज्ञानशोभिताः । ९२५
यच्छ्रुतं यच्च वो दृष्टं दिवि वा यदि वा भुवि । आश्चर्य्यं परमं किञ्चित् तद्भवन्तो ब्रुवन्तु मे ।
तस्यामृतनिकाशस्य वाङ्मयोरस्ति मे स्पृहा । भवद्भिः कथितस्येह तपोवननिवासिभिः ।
यद्यप्यहमदृष्टं वो दिव्यमद्भुतदर्शनं । दिवि वा भुवि वा किञ्चित् पश्याम्यमरदर्शनाः ।
प्रकृतिः सा मम परा न क्वचित् परिहन्यते । न चात्मगतमैश्वर्य्यमाश्चर्य्यं प्रतिभाति मे ।
श्रद्धेयः कथितो ह्यर्थः सज्जनश्रवणं गतः । चिरं तिष्ठति मेदिन्यां शैले लेख्यमिवार्पितं । ९३०
तदहं सज्जनमुखान्निःसृतं तत्समागमे । कथयिष्याम्यहमहो बुद्धिदीपकरं नृणां ।
ततो मुनिगणाः सर्व्वे विस्मिताः कृष्णसन्निधौ । नेत्रैः पद्मदलप्रख्यैरपश्यन्त जनार्द्दनं ।
वर्द्धयन्तस्तथैवान्ये पूजयन्तस्तथाऽपरे । वाग्भिश्चाभूषितार्थाभिः स्तुवन्तो मधुसूदनं ।
ततो मुनिगणाः सर्व्वे नारदं देवदर्शनं । तदा नियोजयामासुर्व्वचने वाक्यकोविदं ।
॥ मुनय ऊचुः ॥ यदाश्चर्य्यमचिन्त्यञ्च गिरौ हिमवति प्रभो । अनुभूतं मुनिगणैस्तीर्थयात्रापरैर्मुने । ९३५
तद्भवानृषिसङ्घस्य हितार्थं सर्व्वमादितः । यथा दृष्टं हृषीकेशे सर्व्वमाख्यातुमर्हसि ।
एवमुक्तः स मुनिभिर्नारदो भगवान्मुनिः । कथयामास देवर्षिः पूर्व्ववृत्तामिमां कथां ।

इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्व्वणि आनुशासनिके पर्व्वणि ऋषिवासुदेवसंवादे ऊनचत्वारिंशदधिकशततोऽध्यायः ॥ १३९